

Vastaus kirjalliseen kysymykseen alustatalouden käytön helpottamisesta ja kokeiluista Suomessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Olli-Poika Parviaisen /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 657/2016 vp:

Miten hallitus aikoo edistää alusta- ja jakamistalouden kasvuympäristöä ja aikooko se toteuttaa kokeiluja tai hankkeita alusta- ja jakamistalouden edistämiseksi jo ennen kansallisen tulorekisterin käyttöönottoa, esimerkiksi osana liikennekaarta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Alusta- ja jakamistalouden kasvuympäristöön ja kokeiluihin liittyvät kysymykset ovat esillä useassa hallituksen kärkihankkeessa. Lisäksi keskeisten toimintaedellytysten luominen on jo käynnissä eri sektoreilla.

Valtioneuvoston kanslia on arvioinut, että digitaaliset palveluekosysteemit ja -alustat voivat muodostaa keskeisen kilpailutekijän Suomelle. Aiheesta tilattiin huhtikuussa 2016 julkaistu päätöksentekoa tukeva selvitys, jonka tekemiseen osallistui useita organisaatioita yksityiseltä ja julkiselta sektorilta. Työssä selvitettiin yritysten valmiuksia hyödyntää alustataloutta. Keskeisenä havaintona oli, että yritykset ovat alustatalouteen siirtymisessä aivan alkuvaiheissaan.

Jatkotoimenpiteenä valmistuu alustatalouden tiekartasto, jota hallitus käsittelee kevään 2017 aikana. Toimeenpanoa on alustavasti suunniteltu toteutettavan valituilla painopistealueilla kokeilevasti julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä.

Hallitusohjelman ”Digitalisoidaan julkiset palvelut” – kärkihankkeessa luodaan edellytyksiä alusta- ja jakamistaloudelle. Yhden luukun palvelumalli -hanke luo puitteet jo käytössä olevan tiedon hyödyntämiseksi saumattomasti ja monipuolisesti. Samalla valmistellaan tiedonhallintalainsäädäntö, jonka tavoitteena on varmistaa viranomaisten hyvä tiedonhallinta tiedon koko elinkaarella.

Kärkihankkeen yksi rahoitetuista hankkeista on kansallinen tulorekisteri, jonka varaan voidaan rakentaa reaaliaikaista tulotietoa hyödyntäviä palveluja, jolloin tulorekisteri toimii alusta- ja jakamistalouden mahdollistavana rekisterinä. Palveluita rakentavat ne, jotka hyödyntävät rekisterissä olevia tulotietoja. Tulorekisterille laaditussa kehityspolussa on huomioitu rekisterin tietosäällön laajentaminen muihinkin tulotyyppeihin kuin palkka- ja etuustuloihin rekisterin ensimmäisten käyttöönottojen jälkeen.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 657/2016 vp

Alusta- ja jakamistalouden edellytyksiä rakentavat myös muut kärkihankerahoitetut hankkeet. Esimerkiksi kiinteistö- ja rakentamisalan digitalisaatiota vauhdittava KIRA-digi-hanke etsii ja rahoittaa konkreettisia kokeiluhankkeita parhaillaan. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriössä valmistuu tammikuussa selvitys itsensätyöllistäjien asemasta jakamistaloudessa.

Näiden lisäksi kansallisen palveluarkkitehtuurin täysimääräinen käyttöönotto tulee helpottamaan tiedonsiirtoa organisaatioiden ja palveluiden välillä ja tehostamaan julkista hallintoa sekä luomaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia yksityiselle sektorille. Käyttöönnotot ovat käynnissä.

Alusta- ja jakamistalouden kasvuympäristöä edistetään myös Trafin Liikennelabrassa, jonka tavoitteena on olla mahdollistamassa digitaalisten liikkumispalveluiden ekosysteemin syntyminen yksityisten ja julkisten toimijoiden yhteistyönä. Samalla tavoitteena on tarjota tietoa ja tukea startup-yrityksille mm. viestinnässä, kansainvälisessä verkostoitumisessa ja eri rahoituslähteiden kartoituksessa.

Liikennekaaren puolestaan toivotaan vauhdittavan osaltaan uuden tyyppistä digitaalisuuteen perustuvaa jakamistaloutta. Sen keskeisenä tavoitteena on luoda edellytykset liikennepalvelujen tarjoamiselle aiempaa asiakaslähtöisemmin sekä luoda edellytykset liikenteen digitalisaatiolle sekä uusille liiketoimintamalleille ja yrittäjyydelle.

Alusta- ja jakamistalous on ollut keskeisesti esillä myös valtiovarainministeriön 2015 joulukuussa asettamassa DigiNYT-seurantaryhmässä, joka koostuu julkisen ja yksityisen sektorin edustajista. Seurantaryhmän tehtävänä on tukea asiakaslähtöistä ja elinkeinoelämän toimintaa vauhdittavaa julkisen hallinnon digitalisaatiouudistusta. Hallitus käsittelee kevään 2017 aikana seurantaryhmän esitystä voittavien ekosysteemien muodostumisesta Suomeen.

Helsingissä 12.1.2017

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen